

ที่ มท ๐๓๐๙.๓/ว ๑๗๐๓

กรรมการปกรอง
ถนนอัชฎาภิรักษ์ กทม. ๑๐๒๐๐

๑๗๓ สิงหาคม ๒๕๖๗

เรื่อง หลักเกณฑ์การตั้งชื่อตัว ชื่อร้อง และชื่อสกุลของผู้มีสัญชาติไทยตามกฎหมายว่าด้วยชื่อบุคคล

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกจังหวัด

- อ้างถึง ๑. หนังสือกรรมการปกรอง ที่ มท ๐๓๐๙.๓/ว ๑๗๔๑๐ ลงวันที่ ๒๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔
- ๒. หนังสือกรรมการปกรอง ที่ มท ๐๓๐๙.๓/ว ๒๘๒๑๗ ลงวันที่ ๒๗ พฤษภาคม ๒๕๖๕
- ๓. หนังสือสำนักทะเบียนกลาง ที่ มท ๐๓๐๙.๓/๕๔๐๑ ลงวันที่ ๓ เมษายน ๒๕๖๕
- ๔. หนังสือกรรมการปกรอง ที่ มท ๐๓๐๙.๓/ว ๑๕๐๑ ลงวันที่ ๒๐ สิงหาคม ๒๕๖๖

ตามที่กรรมการปกรอง ได้แจ้งแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับหลักเกณฑ์การตั้งชื่อตัว ชื่อร้อง และชื่อสกุลของผู้มีสัญชาติไทยตามกฎหมายว่าด้วยชื่อบุคคล ให้จังหวัดทราบและแจ้งให้นายทะเบียนท้องที่ ถือปฏิบัติแล้วนั้น ปัจจุบันกรรมการปกรองได้รับข้อหารือเกี่ยวกับกรณีดังกล่าวอยู่เป็นประจำ ดังนั้น เพื่อให้การบริการประชาชนด้านการทะเบียนชื่อบุคคลของสำนักทะเบียนเป็นไปด้วยความถูกต้อง เรียบร้อย จึงอาศัยอำนาจตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการทะเบียนชื่อบุคคล พ.ศ. ๒๕๕๑ ข้อ ๓๙ แจ้งหลักเกณฑ์และแนวทางปฏิบัติตามพระราชบัญญัติชื่อบุคคล พ.ศ. ๒๕๐๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๘ ประกอบกับระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการทะเบียนชื่อบุคคล พ.ศ. ๒๕๕๑ และหนังสือสั่งการ/ตอบข้อหารือเกี่ยวกับทะเบียนชื่อบุคคล และกำหนดแนวทางปฏิบัติเพื่อประกอบการใช้คุลพินิจ ของนายทะเบียนท้องที่เพิ่มเติม ดังนี้

๑. หลักเกณฑ์การตั้งชื่อตัว ชื่อร้อง และชื่อสกุลของผู้มีสัญชาติไทย ประกอบด้วย

๑.๑ ชื่อตัว ต้องไม่พ้องหรือมุ่งหมายให้คล้ายกับพระปรมาภิไธย พระนามของพระราชนิ้นราชทินนาม และไม่มีคำหรือความหมายหยาบคาย

๑.๒ ชื่อร้อง ต้องไม่มีลักษณะต้องห้ามเช่นเดียวกับชื่อตัว และต้องไม่พ้อง (ไม่ซ้ำ) กับชื่อสกุล ของบุคคลอื่น เว้นแต่กรณีที่คู่สมรสใช้ชื่อสกุลของอีกฝ่ายหนึ่ง โดยได้รับความยินยอมของฝ่ายนั้นแล้ว ตามหนังสือยินยอมให้ใช้ชื่อสกุลเป็นชื่อร้อง หรือกรณีบุตรใช้ชื่อสกุลของมารดาหรือบิดา เป็นชื่อร้องของตน

๑.๓ ชื่อสกุล ต้องมีลักษณะ ดังนี้ (๑) ไม่พ้องหรือมุ่งหมายให้คล้ายกับ พระปรมาภิไธย พระนามของพระราชนิ้น หรือราชทินนาม เว้นแต่ ราชทินนามของตน ของบุพการี หรือของผู้สืบสันดาน (๒) ไม่ซ้ำกับชื่อสกุลที่ได้รับพระราชทานจากพระมหากษัตริย์ หรือชื่อสกุลที่ได้จดทะเบียนไว้แล้ว หรือชื่อสกุล ในฐานข้อมูลทะเบียนชื่อบุคคล และฐานข้อมูลทะเบียนราชภูมิ (๓) ไม่มีคำหรือความหมายหยาบคาย (๔) มีพัญชนะไม่เกินสิบพยัญชนะ เว้นแต่กรณีใช้ราชทินนามเป็นชื่อสกุล และ (๕) ไม่ต้องห้ามตามประกาศ ห้ามมิให้ผู้ที่ไม่ได้รับพระราชทานนามสกุลใช้ “ณ” นำหน้านามสกุล ลงวันที่ ๑๕ ธันวาคม พระพุทธศักราช ๒๕๔๘ ประกาศเพิ่มเครื่องหมายนามสกุลสำหรับราชทระกูล ลงวันที่ ๑ มกราคม พระพุทธศักราช ๒๕๕๘ ประกาศแก้เครื่องหมายนามสกุลสำหรับราชสกุล ลงวันที่ ๒๔ มีนาคม พุทธศักราช ๒๕๖๗ ประกาศห้ามไม่ให้เอ้าศพที่ใช้เป็นพระบรมนามาภิไธย มาใช้เป็นนามสกุล ลงวันที่ ๒ มีนาคม พระพุทธศักราช ๒๕๔๘ และประกาศห้ามไม่ให้เอานามพระมหานครมาประกอบกับศัพท์อื่น ใช้เป็นนามสกุล ลงวันที่ ๕ สิงหาคม พระพุทธศักราช ๒๕๕๘

๑.๔ ชื่อตัว ชื่อร้อง...

๑.๔ ชื่อตัว ชื่อร้อง และชื่อสกุล ต้องเป็นคำหรือพยางค์เดียวกันจะเว้นวรรคไม่ได้ และต้องไม่มีคำเขื่อมอักษร สัญลักษณ์ หรือเครื่องหมายใด ๆ ที่มิได้กำหนดไว้ในระเบียบกฎหมายและหนังสือสั่งการ เกี่ยวกับทะเบียนชื่อบุคคล ตลอดจนต้องมีความหมายหรือคำแปลที่กำหนดในพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน หรือพจนานุกรมฉบับอื่น ใช้ตัวสะกดตัวการันต์ถูกต้องตามหลักภาษาไทย และไม่ขัดต่อขนบธรรมเนียม ประเพณีและความสงบเรียบร้อยของสังคม

๒. กรณีหลักเกณฑ์การตั้งชื่อตัว ชื่อร้อง และชื่อสกุล “ต้องไม่มีคำหรือความหมายหยาบคาย” พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๕๔ ได้นิยามความหมายของคำว่า “คำ” ความหมายหนึ่งไว้ว่า “เสียงพูดหรือลายลักษณ์อักษรที่เขียนหรือพิมพ์ขึ้นเพื่อแสดงความคิด โดยปกติถือว่าเป็นหน่วยที่เล็กที่สุด ซึ่งมีความหมายในตัว” ดังนั้น การสร้างคำที่เป็นลายลักษณ์อักษร ไม่ว่าจะโดยวิธีการนำพยัญชนะมาเรียงต่อกัน หรือประสมกับสระและวรรณยุกต์ จะต้องมีความหมายในตัวจึงจะเรียกว่า “คำ” และความหมายของคำนั้น จะต้องไม่หยาบคาย ทั้งนี้ สำหรับคำที่ไม่เป็นภาษาไทยและรูปพยัญชนะที่พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน มิได้จัดเก็บความหมายไว้ ก็จะต้องตรวจสอบว่าเป็นคำยืมจากภาษาต่างประเทศซึ่งมีที่มาปรากฏอยู่ใน พจนานุกรมฉบับอื่นที่เชื่อถือได้หรือไม่ หากปรากฏว่าเป็นคำยืมจากภาษาต่างประเทศก็ถือว่าเป็น “คำ”

๓. กรณีหลักเกณฑ์การตั้งชื่อสกุล “ต้องไม่ซ้ำกับชื่อสกุลพระราชทานจากพระมหากษัตริย์ หรือชื่อสกุลที่ได้จดทะเบียนไว้แล้ว หรือชื่อสกุลในฐานข้อมูลทะเบียนชื่อบุคคล และฐานข้อมูลทะเบียนราชภูมิ” หากเป็นชื่อสกุลที่พ้องเสียงกับชื่อสกุลที่ได้จดทะเบียนไว้แล้ว แต่มีความหมายต่างกัน เช่น ประชาชนประสงค์ จะจดทะเบียนตั้งชื่อสกุล “นิติวัทน์” ซึ่งมีความหมายว่า “คำพูดที่เป็นแบบแผน” และนายทะเบียนห้องที่ตรวจสอบพบว่า พ้องเสียงกับชื่อสกุล “นิติวัทน์” ซึ่งเป็นชื่อสกุลที่ได้จดทะเบียนไว้แล้ว แต่มีความหมายว่า “ความเจริญที่เป็นแบบแผน” เป็นต้น นายทะเบียนห้องที่ยอมสามารถใช้ดุลพินิจสั่งอนุญาตให้จดทะเบียน ตั้งชื่อสกุล “นิติวัทน์” ได้ แต่หากเป็นชื่อสกุลที่พ้องรูปและมีความหมายไม่ต่างกัน เช่น “บุญรัตน์สายัณห์” (อ่านว่า บุญ-รัด-ตะ-นะ-สา-ยัน) กับ “บุญรัตน์สายันห์” (อ่านว่า บุน-รัด-สา-ยัน) ซึ่งมีความหมายเหมือนกันว่า “ความดีดั่งแก้วในยามเย็น” นายทะเบียนห้องที่ยอมสามารถใช้ดุลพินิจสั่งไม่อนุญาตให้จดทะเบียนตั้งชื่อสกุล “บุญรัตน์สายันห์” และแจ้งสิทธิอุทธรณ์คำสั่งของนายทะเบียนห้องที่ให้ผู้ยื่นคำขอทราบ ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการทะเบียนชื่อบุคคล พ.ศ. ๒๕๕๑ ข้อ ๒๓ เป็นต้น

๔. กรณีหลักเกณฑ์การตั้งชื่อรอง “ต้องไม่เพ้อง (ไม่เข้า) กับชื่อสกุลของบุคคลอื่น” และการตั้งชื่อสกุล “ต้องไม่เข้ากับชื่อสกุลที่ได้จดทะเบียนไว้แล้ว หรือชื่อสกุลในฐานข้อมูลทะเบียนชื่อบุคคล และฐานข้อมูลทะเบียนราษฎร” นายทะเบียนท้องที่จะต้องตรวจสอบฐานข้อมูลทะเบียนชื่อบุคคล หัวข้อ “ตรวจสอบชื่อสกุลเพื่อจัดตั้ง” หากพบว่าชื่อรองและชื่อสกุลนั้นไม่เข้ากับชื่อสกุลของบุคคลอื่น และถูกต้องตามหลักเกณฑ์ในข้อ ๑ ย่อมสามารถมีคำสั่งอนุญาตให้ตั้งหรือเปลี่ยนชื่อรอง หรือจดทะเบียนตั้งชื่อสกุลได้

๕. กรณีหลักเกณฑ์การตั้งชื่อตัว ชื่อร้อง และชื่อสกุล “ต้องมีความหมายหรือคำแปลที่กำหนดในพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน หรือพจนานุกรมฉบับอื่น” พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๕๔ ได้นิยามความหมายของคำว่า “พจนานุกรม” หมายถึง “หนังสือว่าด้วยล้อความในภาษาใดภาษาหนึ่ง เรียงตามลำดับตัวอักษร โดยทั่ว ๆ ไปจะบอกความหมายและที่มาของคำเป็นต้นด้วย” ดังนั้น นายทะเบียนท้องที่จังสามารถตรวจสอบความหมายหรือคำแปลของคำและรูปพยัญชนะที่ประชาชนประสงค์จะตั้งเป็นชื่อตัว ชื่อร้อง และชื่อสกุลได้จากพจนานุกรมที่เป็นรูปเล่มของหนังสือ และพจนานุกรมฉบับที่มีการเผยแพร่ทางอินเทอร์เน็ต ทั้งนี้ หากนายทะเบียนท้องที่มีข้อสงสัยเกี่ยวกับความหมายหรือคำแปลของคำที่ไม่เป็นภาษาไทย หรือรูปพยัญชนะต่าง ๆ ย่อมสามารถหาเรื่องไปยังสำนักงานราชบัณฑิตยสถานได้โดยตรง โดยมีต้องหารือผ่านไปยังกรรมการปกครองแต่อย่างใด

๖. กรณีประชาชน...

๖. กรณีประชาชนประสงค์จะขอเปลี่ยนชื่อตัว ตั้งหรือเปลี่ยนชื่อร้อง หรือจดทะเบียนตั้งชื่อสกุล หรือตั้งชื่อสกุลใหม่ หากนายทะเบียนห้องที่พิจารณาเห็นว่าเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่ระเบียบกฎหมาย และหนังสือสั่งการเกี่ยวกับทะเบียนชื่อบุคคลกำหนด ย่อมสามารถมีคำสั่งอนุญาตในคำขอแบบ ช.๑ และออกหนังสือสำคัญให้แก่ผู้ยื่นคำขอได้ ทั้งนี้ สำหรับกรณีประชาชนมีเหตุผลความจำเป็นที่จะต้องเปลี่ยนชื่อตัว ตั้งหรือเปลี่ยนชื่อร้อง หรือจดทะเบียนตั้งชื่อสกุลเป็นสำเนียงภาษาต่างประเทศ ก็ให้อยู่ในดุลพินิจ ของนายทะเบียนห้องที่ในการพิจารณาตามหลักเกณฑ์ในข้อ ๑ ซึ่งหากเห็นว่าขัดต่อหลักเกณฑ์ดังกล่าว ก็สามารถมีคำสั่งไม่อนุญาตในคำขอแบบ ช.๑ และแจ้งสิทธิอุทธรณ์คำสั่งของนายทะเบียนห้องที่ให้ผู้ยื่นคำขอทราบ ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการทะเบียนชื่อบุคคล พ.ศ. ๒๕๔๑ ข้อ ๒๓ หรือข้อ ๒๔ แล้วแต่กรณี

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และแจ้งให้นายทะเบียนห้องที่ถือปฏิบัติโดยเคร่งครัดต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายบรรจุ จันทร์ตัน)
รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน
อธิบดีกรมการปกครอง

สำนักบริหารการทะเบียน
ส่วนการทะเบียนทั่วไป
โทร. ๐ ๒๗๙๑ ๗๐๔๘ - ๙
โทรสาร ๐ ๒๗๙๑ ๗๐๔๙

ที่ มท ๐๓๐๙.๓/ว๑๗๘๗๐๐

กรมการปกครอง
ถนนอัษฎางค์ กทม. ๑๐๒๐๐

๙๑ กรกฎาคม ๒๕๖๔

เรื่อง ซักซ้อมแนวทางการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติชื่อบุคคล พ.ศ. ๒๕๐๕

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด และปลัดกรุงเทพมหานคร

- อ้างถึง ๑. พระราชบัญญัติชื่อบุคคล พ.ศ. ๒๕๐๕ และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๔
 ๒. หนังสือกรมการปกครอง ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๓๐๙.๓/๑ ๑๔๑ ลงวันที่ ๒๐ มกราคม ๒๕๔๔
 ๓. หนังสือราชบัณฑิตยสถาน ที่ รด ๐๐๐๔/๑๘๘๖ ลงวันที่ ๑๙ ตุลาคม ๒๕๔๕
 ๔. หนังสือกรมการปกครอง ที่ มท ๐๓๐๙.๓/๑ ๒๘๒๗๗ ลงวันที่ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๔๕
 ๕. หนังสือกรมการปกครอง ที่ มท ๐๓๐๙.๓/๑ ๑๕๔๘๐ ลงวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๔๗

ตามที่กรมการปกครอง ได้แจ้งแนวทางการปฏิบัติตามด้านการทะเบียนชื่อบุคคล การที่บุคคล สัญชาติไทย ยื่นคำขอเปลี่ยนชื่อตัว ตั้งหรือเปลี่ยนชื่อร้อง และจดทะเบียนตั้งชื่อสกุล ให้สำนักทะเบียนอำเภอ ในเขตพื้นที่จังหวัด และสำนักงานเขตในเขตกรุงเทพมหานครถือปฏิบัติ ปัจจุบันมีข่าวปรากฏตามสื่อสังคม ออนไลน์ และสื่อโซเชียลมีเดีย จำนวนมาก นิยมที่จะขอเปลี่ยนชื่อตัว ตั้งหรือเปลี่ยนชื่อร้อง และขอจดทะเบียนตั้งชื่อสกุล โดยแจ้งเหตุผลต่อนายทะเบียนห้องท่องที่ว่า เพื่อความเป็นสิริมงคล ซึ่งเป็นความเชื่อด้านดวงชะตาหรือโหรศาสตร์ แต่ไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์การตั้งชื่อตัว ชื่อร้อง และชื่อสกุล อาจทำให้ประชาชนทั่วไปมีความเข้าใจคลาดเคลื่อน สับสน และสงสัยว่าคำที่ขอตั้งชื่อตัว ชื่อร้อง หรือชื่อสกุล ดังกล่าว ถูกต้องหรือมีความหมายตามหลักภาษาไทยหรือไม่ ขณะเดียวกันยังมีบุคคลบางคนที่มีเจตนาทุจริต mayin คำขอเปลี่ยนชื่อตัว ตั้งหรือเปลี่ยนชื่อร้อง และขอจดทะเบียนตั้งชื่อสกุลใหม่ เพื่อหลอกเลี้ยงหรือหลบหนี การดำเนินคดีอาญาหรือคดีแพ่งที่ได้กระทำการผิดในชื่อตัว ชื่อสกุลเดิม นั้น

เพื่อให้การปฏิบัติตามของนายทะเบียนห้องที่ สำนักทะเบียนอำเภอ/สำนักงานเขต เป็นไปในแนวทางเดียวกัน จึงขอซักซ้อมแนวทางการปฏิบัติตั้งนี้

๑. ให้นายทะเบียนห้องที่ถือปฏิบัติตามพระราชบัญญัติชื่อบุคคล พ.ศ. ๒๕๐๕ และแก้ไขเพิ่มเติมถึงฉบับที่ ๓ พ.ศ. ๒๕๔๔ ประกอบกับหนังสือกรมการปกครอง ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๓๐๙.๓/๑ ๑๔๑ ลงวันที่ ๒๐ มกราคม ๒๕๔๔ หนังสือกรมการปกครอง ที่ มท ๐๓๐๙.๓/๑ ๒๘๒๗๗ ลงวันที่ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๔๕ และหนังสือกรมการปกครอง ที่ มท ๐๓๐๙.๓/๑ ๑๕๔๘๐ ลงวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๔๗ โดยเคร่งครัด
๒. หากนายทะเบียนห้องที่พิจารณาแล้วเห็นว่า ชื่อตัว ชื่อร้อง หรือชื่อสกุล ที่ขอจดทะเบียนนั้น ไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กฎหมายบัญญัติไว้หรือไม่สามารถยืนยันความหมายหรือคำแปลที่กำหนดในพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถานหรือพจนานุกรมฉบับอื่น ใช้ตัวสะกดตัวการันต์ไม่ถูกต้องตามหลักภาษาไทย ตลอดจนชื่อตัว ชื่อร้อง หรือชื่อสกุลที่ขอจดทะเบียนนั้น อาจจะขัดต่อขนบธรรมเนียมประเพณีและความสงบเรียบร้อยของสังคม ให้นายทะเบียนห้องที่ซึ่งแจ้งแนะนำให้ประชาชนผู้ยื่นคำขอตระหนักรถึงผลกระทบที่จะเกิดขึ้นต่อครอบครัวและบุตรหลานในอนาคต แต่หากผู้ยื่นคำขอยืนยันที่จะขอเปลี่ยนชื่อตัว ชื่อร้อง หรือชื่อสกุล ดังกล่าว ในกรณี นายทะเบียนห้องที่สามารถใช้ดุลพิจารณาสั่งเมื่อนุญาตให้เปลี่ยนชื่อตัว ตั้งหรือเปลี่ยนชื่อร้อง หรือตั้งชื่อสกุล โดยให้นายทะเบียนห้องที่แจ้งในคำขอแบบ ช.๑ ให้ผู้ยื่นคำขอทราบเป็นลายลักษณ์อักษร และ

/หากผู้ยื่น...

หากผู้ยื่นคำขอประสม์จะอุทธรณ์คำสั่งของนายทะเบียนท้องที่ ให้ผู้ยื่นคำขออุทธรณ์เป็นหนังสือภายในสามสิบวัน นับแต่วันทราบคำสั่งต่อนายทะเบียนท้องที่ และให้นายทะเบียนท้องที่พิจารณาดำเนินการตามความในพระราชบัญญัติซึ่งออกโดยบุคคล พ.ศ. ๒๕๐๕ มาตรา ๗๙ และระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการทะเบียนชื่อบุคคล พ.ศ. ๒๕๕๑ ข้อ ๒๓ และข้อ ๒๔ และแจ้งให้ผู้ยื่นคำขอทราบว่าหากผู้ยื่นคำขอไม่พอใจในคำวินิจฉัย อันเป็นที่สุดของผู้พิจารณาอุทธรณ์ สามารถใช้สิทธิฟ้องคดีต่อศาลปกครองตามความในพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๔๒ ตามนัยหนังสือกรมการปกครองที่ นท ๐๓๐๙.๓/ว ๑๕๔๘๐ ลงวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๕๗

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และกรุณาแจ้งนายทะเบียนท้องที่ และนายทะเบียนท้องที่เขต ทราบและถือปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายสมยศ พุ่มน้อย)

รองอธิบดีกรมการปกครอง ปฏิบัติราชการแทน
อธิบดีกรมการปกครอง

ส่วนการทะเบียนทั่วไป
ฝ่ายทะเบียนชื่อบุคคล
โทร. ๐ ๒๗๘๑ ๗๐๔๘ - ๙
โทรสาร ๐ ๒๗๘๑ ๗๐๔๙

ที่ มหา ๐๓๐๙.๓/ว ๒๘๒๗

กรมการปกครอง
ถนนอัษฎางค์ กทม. ๑๐๒๐๐

(๒๗) พฤศจิกายน ๒๕๕๕

เรื่อง การปฏิบัติตามพระราชบัญญัติชื่อบุคคล พ.ศ. ๒๕๐๕

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกจังหวัด และปลัดกรุงเทพมหานคร

ข้อสังเกต ๑. หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มหา ๐๓๐๒/ว ๒๙๖๖ ลงวันที่ ๓ พฤศจิกายน ๒๕๓๖

๒. หนังสือกรมการปกครอง ที่ มหา ๐๓๑๐.๒/ว ๑๔๙ ลงวันที่ ๒๗ มิถุนายน ๒๕๔๔

๓. หนังสือกรมการปกครอง ด่วนที่สุด ที่ มหา ๐๓๐๙.๓/ว ๑๔๑ ลงวันที่ ๒๐ มกราคม ๒๕๔๘

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือราชบัณฑิตยสถาน ที่ รก ๐๐๐๔/๑๙๙๖ ลงวันที่ ๑๙ ตุลาคม ๒๕๕๕
จำนวน ๑ ฉบับ

ตามที่กระทรวงมหาดไทย และกรมการปกครอง ได้กำหนดแนวทางปฏิบัติตามพระราชบัญญัติชื่อบุคคล พ.ศ. ๒๕๐๕ เกี่ยวกับหลักเกณฑ์การตั้งชื่อตัว ชื่อร้อง และชื่อสกุล ว่าต้องไม่มีคำหรือความหมายหยาบคาย โดยยึดถือคำแปลจากพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน เป็นหลักในการพิจารณาว่า คำใดมีความหมายหรือไม่ และนำมาประกอบกันแล้วมีความหมายหมายหนามหรือไม่ ตลอดจนผู้มีความประสงค์ที่จะเปลี่ยนชื่อตัว ชื่อร้อง และชื่อสกุล ไม่เป็นภาษาไทย หากสามารถยืนยันความหมายหรือคำแปลได้ ก็ให้นายทะเบียนพิจารณาดำเนินการให้ ตลอดจนการอนุญาตให้ตั้งชื่อร้อง และชื่อสกุล จะต้องตรวจสอบคุณสมบัติให้ถูกต้องตามระเบียบ กฎหมาย นั้น

เนื่องจากปัจจุบันได้ปรากฏเรื่องการตั้งชื่อตัว ชื่อร้อง หรือชื่อสกุล ของประชาชนในสื่อโทรทัศน์ สื่อสิ่งพิมพ์ นิตยสาร อวย่างแพร่หลาย โดยเฉพาะกรณีการตั้งชื่อด้วยการนำพยัญชนะ “ร” มาเรียงช้อนกัน เช่น “รร” “รรร” “รรรร” หรือ “รรรรร” อันเป็นที่สังสัยแก่ประชาชนโดยทั่วไปว่า คำที่ขอตั้งชื่อตัว ชื่อร้อง หรือชื่อสกุลดังกล่าว ถูกต้องหรือมีความหมายตามหลักภาษาไทยหรือไม่ กรมการปกครอง จึงได้ขอหารือไปราชบัณฑิตยสถาน ซึ่งได้รับการชี้แจงตามข้อหารือดังนี้

๑. พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๔๖ นิยามความหมายคำว่า “คำ” ความหมายหนึ่งว่า “เสียงพุดหรือลายลักษณ์อักษรที่เขียนหรือพิมพ์ขึ้นเพื่อแสดงความคิด โดยปกติถือว่า เป็นหน่วยที่เล็กที่สุด ซึ่งมีความหมายในตัว” จากนิยามดังกล่าวแสดงว่า การสร้างคำที่เป็นลายลักษณ์อักษร ไม่ว่าจะโดยวิธีการนำพยัญชนะมาเรียงต่อกันหรือประสานกับสระและวรรณยุกต์ จะต้องมีความหมาย จึงจะเรียกว่า “คำ”

๒. คำในภาษาไทยที่มีรูปพยัญชนะเรียงต่อกัน หรือคำที่มีรูปพยัญชนะเพียงตัวเดียว ท่านสามารถตรวจสอบได้จากพจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๔๒

๓. คำที่มีรูปพยัญชนะเรียงต่อกัน ซึ่งพจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถานไม่ได้เก็บไว้ ต้องตรวจสอบว่าเป็นคำยืนภาษาต่างประเทศซึ่งมีที่มาปรากฏอยู่ในพจนานุกรมเล่มอื่นที่เชื่อถือได้หรือไม่ หากปรากฏว่าเป็นคำยืนจากภาษาต่างประเทศ ก็ถือว่าเป็น “คำ” ทั้งนี้ไม่ปรากฏว่าเขียนรูป รร, รรร, รรรร หรือ รรรรร มีความหมายในภาษาไทยหรือมีความหมายในคำยืนจากภาษาต่างประเทศแต่อย่างใด

ดังนั้น เพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่ของนายทะเบียนในการใช้ดุลยพินิจอนุญาตให้ผู้ประสงค์ ตั้งชื่อตัว ชื่อร่อง และชื่อสกุล ให้เป็นไปด้วยความถูกต้องตามหลักเกณฑ์ที่กฎหมายบัญญัติไว้ จึงให้ดำเนินการ ดังนี้

(๑) กำหนดน้ำที่ห้องที่จะต้องตรวจสอบชื่อสกุลที่มีผู้ยื่นคำขอตั้งชื่อสกุล หรือขอตั้งชื่อสกุลใหม่ ให้ถูกต้องตามหลักเกณฑ์ และเงื่อนไขที่กฎหมายบัญญัติไว้ โดยเฉพาะการนำคำต้องห้าม มาประกอบเป็นชื่อสกุล เช่นต้องไม่พ้องหรือมุ่งหมายให้คล้ายกับพระประมาภิไธย หรือพระนามของ พระราชนี ห้ามเอานามพระมahanam และศัพท์ที่ใช้เป็นพระบรมนามาภิไธย มาใช้เป็นชื่อสกุล เป็นต้น ทั้งนี้ ให้ถือปฏิบัติตามหนังสือที่อ้างถึงอย่างเคร่งครัด

(๒) กรณีนายทะเบียนห้องที่ได้อนุญาตให้นุคคลตั้งชื่อตัว ชื่อร่อง หรือชื่อสกุลไปแล้ว ภายหลังตรวจสอบแล้วพบว่าชื่อตัว ชื่อร่อง หรือชื่อสกุลนั้น ไม่ถูกต้องตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่ระบุใน กฎหมายบัญญัติไว้ เช่น กรณีการใช้คำต้องห้ามตามข้อ (๑) หรือกรณีที่นำพยัญชนะ “ร” มาซ้อนเรียงกัน ซึ่งไม่มีความหมายในภาษาไทยตามข้อ ๓ ให้แจ้งนุคคลดังกล่าวยื่นคำร้องแก้ไขเปลี่ยนแปลงใช้คำให้ถูกต้อง

(๓) ให้นายทะเบียนห้องที่ รายงานผลการอนุมัติการจดทะเบียนตั้งชื่อสกุลของนายทะเบียน ห้องที่ตามหนังสืออ้างถึง ๓ ส่งกรรมการปกครองภายในหัวระยะเวลาที่ได้กำหนดไว้ด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และดำเนินการแจ้งให้นายทะเบียนห้องที่ถือปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายสถาพร ศรีภักดี)
รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน
อธิบดีกรมการปกครอง

สำนักบริหารการทะเบียน
ส่วนการทะเบียนทั่วไป
โทร. ๐ ๒๗๙๑ ๗๐๑๑ ๑๙
โทรสาร ๐ ๒๗๙๑ ๗๐๑๙

ที่ รก ๐๐๐๔ /๑๙๙

ราชบัณฑิตยสถาน
สำนักเสือป่า เขตดุสิต
กรุงเทพฯ ๑๐๓๐๐

๑๙ ตุลาคม ๒๕๕๕

เรื่อง การสร้างคำในภาษาไทย

เรียน นายทะเบียนกลาง

อ้างถึง หนังสือสำนักทะเบียนกลาง ที่ มหา ๐๓๐๙.๓/๒๕๐๓ ลงวันที่ ๙ ตุลาคม ๒๕๕๕

ตามหนังสือที่อ้างถึง ท่านได้ขอหารือเกี่ยวกับการสร้างคำตามความหมายในหลักภาษาไทย ความละเอียดทราบแล้ว นั่น

ราชบัณฑิตยสถานพิจารณาแล้ว ขอเรียนชี้แจงดังนี้

๑. พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๔๒ นิยามความหมายคำว่า “คำ” ความหมายหนึ่งว่า “เลียงพูดหรือลายลักษณ์อักษรที่เขียนหรือพิมพ์ขึ้นเพื่อแสดงความคิด โดยปกติ ถือว่าเป็นหน่วยที่เล็กที่สุดซึ่งมีความหมายในตัว” จากนิยามดังกล่าวแสดงว่า การสร้างคำที่เป็นลายลักษณ์อักษรไม่ว่าจะโดยวิธีการนำพยัญชนะมาเรียงต่อกันหรือประสมกับสาระและวรรณยุกต์ จะต้องมีความหมายจึงจะเรียกว่า “คำ”

๒. คำในภาษาไทยที่มีรูปพยัญชนะเรียงต่อกัน หรือคำที่มีรูปพยัญชนะเพียงตัวเดียว ท่านสามารถตรวจสอบได้จากพจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๔๒

๓. คำที่มีรูปพยัญชนะเรียงต่อกัน ซึ่งพจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถานไม่ได้เก็บไว้ ต้องตรวจสอบว่าเป็นคำยืมภาษาต่างประเทศซึ่งมีที่มาปรากฏอยู่ในพจนานุกรมเล่มอื่นที่เชื่อถือได้หรือไม่ หากปรากฏว่าเป็นคำยืมจากภาษาต่างประเทศ ก็ถือว่าเป็น “คำ” ทั้งนี้ไม่ปรากฏว่าการเขียนรูป รร, รรร, รรรร หรือ รรรรร มีความหมายในภาษาไทยหรือมีความหมายในคำยืมจากภาษาต่างประเทศแต่อย่างใด

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวกนกวนิช ชูรักษ์ยงค์)

เลขานุการราชบัณฑิตยสถาน

กองศิลปกรรม

โทร. ๐ ๒๓๕๖ ๐๔๖๖ – ๓๐ ต่อ ๓๐๗๕

โทรสาร ๐ ๒๓๕๖ ๐๔๘๕

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ ripub@royin.go.th

ที่ นท ๐๓๐๙.๓/๕๘๐๖

สำนักทะเบียนกลาง
ถนนลำลูกกา ปท ๑๒๑๕๐

๓ เมษายน ๒๕๕๒

เรื่อง หารือการขอตั้งชื่อบุคคล

เรียน ผู้อำนวยการกองสัญชาติและนิติกรณ์

อ้างถึง หนังสือกรมการคงสุล ด่วนมาก ที่ กต ๐๓๐๔/๑๐๒๙ ลงวันที่ ๑๙ มกราคม ๒๕๕๒

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. สำเนาประกาศห้ามมิให้ผู้ที่ไม่ได้รับพระราชทานนามสกุลใช้ “ณ” นำหน้านามสกุล

๒. สำเนาหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ นท ๐๓๐๒/ว ๑๙๖๖ ลงวันที่ ๓ พฤษภาคม ๒๕๓๖

ตามที่กรมการคงสุล แจ้งว่าได้รับคำร้องของนางภูณิศา โนvac บุคคลสัญชาติไทย ขอให้แจ้งสถานเอกสารราชทูต ณ กรุงเวียนนา กรณีการตั้งชื่อบุคคลในการแจ้งเกิดและออกสูตินัตร ให้กับบุตรซึ่งเกิดกับนายโนสเตียนร์ โนvac บุคคลสัญชาติสโลวีน โดยตั้งชื่อว่า “เด็กชายตรัย ณสยาม โนvac” ได้หรือไม่ นั้น

สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง พิจารณาแล้วขอเรียนว่า

๑. กรณีผู้แจ้งเกิดขอตั้งชื่อบุตรว่าเด็กชาย ตรัย ณสยาม ไม่สามารถตั้งได้ เพราะชื่อตัว ต้องเป็นคำหรือพยางค์เดียวกันจะเว้นวรรคไม่ได้ แต่หากตั้งชื่อตัวว่า “ตรัย” และตั้งชื่อร่องว่า “ณสยาม” สามารถตั้งได้ เพราะเป็นการใช้ “ณ” ประกอบชื่อตัว ชื่อร่องหรือชื่อสกุลซึ่งตามพระราชบัญญัติ ชื่อบุคคล พ.ศ. ๒๕๐๕ ไม่ได้ห้ามการใช้ “ณ” มาประกอบชื่อตัว ชื่อร่องหรือชื่อสกุล แต่ห้ามการใช้ “ณ” นำหน้าชื่อสกุล เช่น “ณ อุดมยา” ไว้ตามประกาศห้ามมิให้ผู้ที่ไม่ได้รับพระราชทานนามสกุลใช้ “ณ” นำหน้านามสกุล ณ วันที่ ๑๙ ธันวาคม พระพุทธศักราช ๒๕๕๘

๒. กรณีการตั้งชื่อตัวของบุตรว่า “ตรัยณสยาม” สามารถตั้งได้ เพราะเป็นคำที่เป็นพยางค์เดียวกัน และไม่เว้นวรรค ทั้งนี้ ให้ นายทะเบียนห้องที่พิจารณาความหมายหรือคำแปลซึ่งต้องไม่ขัดต่อ มาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติชื่อบุคคล พ.ศ. ๒๕๐๕ และหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ นท ๐๓๐๒/ว ๑๙๖๖ ลงวันที่ ๓ พฤษภาคม ๒๕๓๖ ด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายนิรันดร์ กัลยาณมิตร)
รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน
อธิบดีกรมการปกครอง

สำนักบริหารการทะเบียน

ส่วนการทะเบียนทั่วไป

โทร. ๐-๒๗๗๙๑-๗๐๐๗-๗๗๐๘ โทรสาร ๐-๒๗๗๙๑-๗๐๐๘

ପ୍ରକାଶିତ ମୁଦ୍ରଣ ନମ୍ବର ୧୦୩୫

กรมการปกครอง
ถนนอัษฎางค์ กท. ๑๐๒๐๐

២០ តិំងហាគម ២៥៥៦

เรื่อง ซักซ้อมแนวทางปฏิบัติการตั้งชื่อร่อง

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกจังหวัด และปลัดกรุงเทพมหานคร

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือกรรมการปักครอง ที่ มท ๐๔๐๒/๕๖๗๑ ลงวันที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๗๗

ด้วยกรรมการปักครองได้เคยมีหนังสือ ที่ นท ๐๔๐๒/๕๖๗๑ ลงวันที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๖๗
เรื่อง หารือทางปฏิบัติในการตั้งชื่อร้อง ตอบข้อหารือของกรุงเทพมหานครเกี่ยวกับการตั้งชื่อร้องตามนัย
มาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติชื่อบุคคล พ.ศ. ๒๕๐๕ ว่าหลักเกณฑ์การตั้งชื่อร้องเหมือนกับหลักเกณฑ์
การตั้งชื่อตัว และการตั้งชื่อร้องจะตั้งตอนแจ้งการเกิดหรือตั้งตอนหลังก็ได้ การตั้งชื่อร้องในลักษณะนี้
เป็นไปตามนัย มาตรา ๕ และไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียม ส่วนนัยมาตรา ๑๖ นั้น เป็นกรณีการมีชื่อร้องอยู่แล้ว
และประสงค์จะขอเปลี่ยนชื่อร้องเป็นอย่างอื่น ซึ่งต้องเสียค่าธรรมเนียมตามอัตราที่กำหนดในกฎกระทรวง
และเมื่อมีผู้ขอตั้งชื่อร้องให้ใช้แบบ ช. ๑ เป็นคำขอโดยอนุโลม เมื่อนายทะเบียนท้องที่ตามพระราชบัญญัติ
ชื่อบุคคล พ.ศ. ๒๕๐๕ ได้รับคำขอแล้ว ให้ส่งคำขอต่อนายทะเบียนท้องถิ่นตามพระราชบัญญัติ
การทะเบียนราษฎร ตรวจสอบภูมิลำเนาตามหลักฐานทะเบียนบ้าน และให้นายทะเบียนท้องถิ่น
บันทึกผลการตรวจสอบนั้นในคำขอเป็นหลักฐาน เมื่อนายทะเบียนท้องที่เห็นว่าถูกต้องและชื่อร้อง
ที่ขอตั้งไม่ขัดต่อหลักเกณฑ์ตามระเบียบกฎหมายเกี่ยวกับการตั้งชื่อตัว ชื่อร้อง ให้สั่งอนุญาตในคำขอ
แล้วแจ้งนายทะเบียนท้องถิ่นทราบ เพื่อเพิ่มรายการชื่อร้องในทะเบียนบ้าน

เนื่องจากการปักครองได้ตรวจสอบพบว่า สำนักทะเบียนบางแห่งได้ตั้งและระบุชื่อรองของบุคคลในลักษณะที่ไม่เหมาะสม และไม่สอดคล้องกับแนวทางการตั้งและระบุชื่อรองของบุคคลทั่วไป เช่น ได้ระบุชื่อรองไว้ภายในวงเล็บต่อจากชื่อตัว แล้วต่อด้วยชื่อสกุล บางกรณีได้ระบุชื่อรองต่อจากชื่อตัวโดยมีคำว่า “หรือ” นำหน้าชื่อรอง แล้วต่อด้วยชื่อสกุล หรือบางกรณีได้ระบุชื่อตัว ชื่อรอง และมีคำว่า “หรือ” ต่อท้ายชื่อรอง แล้วต่อด้วยชื่อสกุล

เพื่อให้การปฏิบัติเกี่ยวกับการตั้งและระบุชื่อรองเป็นไปด้วยความเรียบร้อยและเป็นไปในแนวทางเดียวกัน จึงให้สำนักทะเบียนถือปฏิบัติตามหนังสือกรมการปกครอง ที่ มหา ๐๔๐๒/๕๖๗๑ ลงวันที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๗๗ โดยเคร่งครัด การระบุชื่อรองให้ระบุอยู่ระหว่างชื่อตัวและชื่อสกุลโดยเว้นวรรค ทั้งด้านหน้าและด้านหลังของชื่อรอง ทั้งนี้ให้ระบุชื่อตัว ชื่อรอง ชื่อสกุล ตามลำดับ มิให้ระบุชื่อรองร่วมกับ หรือประกอบกับคำเชื่อมอักษร สัญลักษณ์ หรือเครื่องหมายใด ๆ ที่ไม่ได้กำหนดไว้ในกฎหมาย ระเบียบ หนังสือสั่งการเกี่ยวกับทะเบียนชื่อบุคคล

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และแจ้งให้นายทะเบียนท้องที่ทราบและถือปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายปริญญา อุดมทรัพย์)

รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน
อธิบดีกรมการปกครอง

สำนักบริหารการทะเบียน
ส่วนการทะเบียนทั่วไป
โทร. ๐-๒๗๔๙-๗๐๗